

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 3C/32/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2712209357
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Butašová
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2015:2712209357.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica samosudkyňou JUDr. Jankou Butašovou v právnej veci navrhovateľa: Intrum Justitia Debt Finance AG so sídlom Alpenstrasse 2, CH - 6300 Zug, Švajčiarsko, IČO: CHE-100.023.266, právne zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Karadžičova 8, P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava, proti odporcovi: I. T., nar. XX.X.XXXX, bytom U. XXX/XX, XXX XX U., štátny občan SR, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu spotrebiteľov OBRANA so sídlom Park Angelinum 2, 040 01 Košice - Staré Mesto, IČO: 42 326 923, právne zastúpeného: Mgr. Peter Masarovič, advokát so sídlom Park Angelinum 2, 040 01 Košice, o zaplatenie 357,53 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 109,84 € s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 109,84 € od 29.1.2014 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a.

Odporcovi súd n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

Vedľajšiemu účastníkovi súd n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Pôvodný navrhovateľ Profidebt Slovakia, s.r.o. so sídlom Mliekarenská 10, 821 09 Bratislava, IČO: 35 925 922 podal na Okresný súd Skalica dňa 13.12.2012 návrh, ktorým sa domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi istinu 357,53 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 264,09 eur od 21.7.2008 do zaplatenia, úrok vo výške 0,05 % denne zo sumy 264,09 eur od 21.7.2008 do zaplatenia a trovy konania. Pôvodný navrhovateľ odôvodnil nárok na plnenie od odporcu tým, že právny predchodca navrhovateľa spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. poskytol odporcovi na základe Zmluvy o úvere zo dňa 30.4.2007 úver, ktorý sa odporca zaviazal uhradiť formou 15 pravidelných mesačných splátok vo výške 43,45 eur. Odporca svoj záväzok neplnil v čase určenom v zmluve, čím sa dostal do omeškania s uhradením sumy 264,09 eur. Pôvodný navrhovateľ si uplatnil sankčný úrok vo výške 0,05 % denne za každý aj začatý deň omeškania v zmysle čl. 12. bod 12.3 VOP. Odporca pohľadávku pôvodného navrhovateľa neuhradil ani čiastočne. Pohľadávka pôvodného navrhovateľa ku dňu podania návrhu predstavovala 357,53 eur a pozostávala z neuhradenej časti úveru, zmluvnej pokuty a odkúpených poplatkov. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 12.9.2011 uzavretej medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. ako postupcom a spoločnosťou Profidebt Slovakia, s.r.o. bola pohľadávka voči odporcovi postúpená spoločnosti Profidebt

Slovakia, s.r.o. Navrhovateľ si uplatnil tiež úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

Pre nedostatok odôvodnenia návrhu súd vyzval navrhovateľa na doplnenie návrhu. Navrhovateľ sa podaním zo dňa 17.4.2013 k výzve súdu vyjadril tak, že žalovaná suma pozostáva z nesplatennej časti úveru 264,09 eur, zo sankčnej pokuty 67,31 eur a zo sumy zmluvných pokút za omeškanie v sume 26,13 eur. Odporca uhradil splátky vo výške 387,74 eur. Podľa čl. 12 VOP boli odporcovi účtované zmluvné pokuty vo výške 10 % z dlžnej splátky a tiež sankčný úrok vo výške 0,05 % za každý aj začatý deň omeškania.

Súd uznesením č.k. 3C/32/2013-42 zo dňa 18.12.2013 konanie čiastočne a to o úrok vo výške 0,05 % denne zo sumy 264,09 eur od 21.7.2008 do zaplatenia zastavil.

Súd uznesením č.k. 3C/32/2013-57 zo dňa 18. júna 2014 pripustil, aby do konania na miesto pôvodného navrhovateľa vstúpil súčasný navrhovateľ.

Odporca na výzvu súdu k návrhu nevyjadril.

Vo veci sa jednalo o drobný spor, pretože žalovaná suma nepresahovala výšku 1000,-eur (§ 200ea ods. 1 O.s.p.: Ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1 000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor) a súd podľa § 156 ods. 3 O.s.p. vec rozhodol bez prítomnosti nepredvolaných účastníkov bez nariadenia ústneho pojednávania, pričom miesto, čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli OS Skalica najmenej päť dní pred vyhlásením rozsudku vo veci účastníkov.

Súd sa oboznámil s obsahom spisu, konkrétne Zmluvou o pôžičke, Všeobecnými obchodnými podmienkami, Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 12.9.2011 spolu s prílohou, oznámením o postúpení zo dňa 30.9.2011, doplnením návrhu zo dňa 17.4.2013, vstupom vedľajšieho účastníka do konania zo dňa 9.5.2014, vyjadrením vedľajšieho účastníka zo dňa 15.7.2014 a zistil tento skutkový stav veci:

Po oboznámení sa so Zmluvou o pôžičke č. XXXXXXXXXX zo dňa 30.4.2007 (súd v texte ďalej používa iba „Zmluva o pôžičke“ v gramatických tvaroch) z nej súd zistil, že ju podpísal pôvodný veriteľ a odporca. Ide o formulárové tlačivo, v ktorom je uvedený predmet financovania pôžičky Motorová píla J. s kúpnu cenou 497,58 eur, výška splátky 43,45 eur, počet mesačných splátok 15, výška pôžičky 497,58 eur, celková suma pôžičky 651,83 eur. V spodnej časti zmluvy označenej klient je drobným písmom vo formulárovom tlačive uvedené prehlásenie klienta o tom, že súhlasí so zmluvnou pokutou a sankčným úrokom prislúchajúcim spoločnosti pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti plniť splátky riadne a včas.

Zo Všeobecných obchodných podmienok súd zistil, že sú platné od 1.7.2006, ide o formulárové tlačivo odporcom nepodpísané. Podľa bodu 6.1 VOP klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutú pôžičku a to v pravidelných mesačných splátkach v sume a termínoch určených splátkovým kalendárom, inak v sume a termínoch uvedených v zmluve alebo podmienkach alebo VOP.

Podľa bodu 6.3 VOP v jednotlivých splátkach je zahrnutý dohodnutý anuitný úrok, príslušná časť istiny a poplatok za poskytnutie pôžičky.

Podľa bodu 12.2 VOP spoločnosť je oprávnená požadovať od klienta zmluvnú pokutu v prípade, ak sa klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivej splátky. V 30-ty deň po dobe splatnosti je klient povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z dlžnej splátky.

Podľa bodu 12.3 VOP v prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok je klient povinný uhradiť okrem zmluvnej pokuty i sankčný úrok vo výške 0,05 % za každý aj začatý deň omeškania.

Podľa bodu 12.4 VOP v prípade vypovedania zmluvy spoločnosťou, má spoločnosť právo uplatniť si pokutu za vypovedanie zmluvy.

Podľa bodu 13.2 VOP klient ako aj spoločnosť je oprávnená zmluvu kedykoľvek vypovedať bez uvedenia dôvodu.

Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 12.9.2011 spolu s prílohou má súd preukázané, že spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. ako postupca postúpila voči postupníkovi spoločnosti Profidebt Slovakia, s.r.o. pohľadávku voči odporcovi uplatňovanú v tomto konaní.

Pôvodný veriteľ podaním zo dňa 30.9.2011 oznamoval odporcovi o postúpení pohľadávky na spoločnosť Profidebt Slovakia, s.r.o. Doručka súdu predložená nebola.

Podaním zo dňa 9.5.2014 vstúpil do konania vedľajší účastník na strane odporcu.

Vedľajší účastník na strane odporcu sa k návrhu vyjadril v podaní zo dňa 15.7.2014 tak, že podáva námietku premlčania, nakoľko pôvodný veriteľ vyzval odporcu na úhradu celého dlhu, čím založil začiatok plynutia premlčacej doby, pričom navrhovateľ si uplatnil úroky z omeškania už od 21.7.2008. Ďalej sa z opatrnosti vyjadroval k Dohode o uznaní dlhu, pričom takáto sa v spise nenachádza. Taktiež uviedol, že čo sa týka pripustenia zmeny účastníka konania na strane navrhovateľa považuje za nekalú obchodnú prax postupovanie pohľadávok navrhovateľom. Súčasne si uplatnil trovy právneho zastúpenia vo výške 69,20 eur.

Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení do 31.12.2007 na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,

b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch medzi účastníkmi zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva ďalej obsahuje

- a) oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6,
- b) sankcie za porušenie zmluvy,
- c) podmienky, za ktorých možno použiť zmenu alebo šek,
- d) spôsob zániku záväzku zo zmluvy,
- e) práva spotrebiteľa podľa § 7.

Podľa § 4 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základ

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Podľa § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 52 ods. 1, 2 a 3 OZ (v znení účinnom do 31.12.2007) spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy, ods. 2 dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, ods. 3 spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 a 2 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"), ods. 2 ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

Podľa § 53 ods. 3 OZ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, že spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú k zvýšeniu ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia.

Podľa § 53 ods. 4 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie, ods. 2 v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 517 ods. 1, 2 OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nespĺní, je v omeškaní. Ak ho nespĺní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení, ods. 2 ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd riešil v prvom rade právnu povahu a zaoberal sa aplikáciou právnej normy vo vzťahu k predmetu uplatnenej pohľadávky v tomto konaní a právneho vzťahu vzniknutého medzi účastníkmi a dospel k záveru, že vzťah medzi odporcom a navrhovateľom je spotrebiteľský a zmluva, od ktorej navrhovateľ odvodzuje nárok, je bez pochybností spotrebiteľskou zmluvou. Súd má za to, že Zmluva o pôžičke má spotrebiteľský charakter zmluvy, zmluva spĺňa podstatné náležitosti spotrebiteľského úveru podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a preto súd pri právnom posúdení veci zmluvu posudzoval v zmysle ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zákona 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Ide o zmluvu uzavretú ako spotrebiteľskú, ktorej základným charakterom je charakter absolútneho obchodného záväzkového vzťahu podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka v znení v čase uzavretia zmluvy. Právny predchodca navrhovateľa poskytol odporcovi pôžičku/úver v rámci vykonávania svojej obchodnej činnosti, odporca túto finančnú službu prijal ako spotrebiteľ. Spotrebiteľský charakter zmluvy vyplýva z postavenia účastníkov zmluvy, keď niet pochyb o tom, že pôvodný veriteľ je dodávateľom a zo žiadneho z údajov zistených v konaní nevyplývalo, žeby odporca požadoval poskytnúť pôžičku/úver nie ako spotrebiteľ podľa § 52 ods. 3 OZ, alebo žeby naopak konal ako osoba pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch sa na účely tohto zákona rozumie nielen zmluva o úvere ale aj zmluva o pôžičke, obe zadefinované ako spotrebiteľský úver, ktorým je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov a podľa písmena b) ustanovenia obsahom tak zmluvy o úvere ako aj zmluvy o pôžičke je záväzok veriteľa poskytnúť spotrebiteľovi dočasne peňažné prostriedky a záväzok spotrebiteľa ich vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Z uvedeného tak jednoznačne vyplýva, že písomne uzavretá zmluva o pôžičke je zmluvou spotrebiteľskou, uzavretou medzi dodávateľom vo forme spotrebiteľského úveru. Keďže ide v danom prípade o spotrebiteľskú zmluvu, je nevyhnutné použiť na daný vzťah tiež ustanovenia § 53 až 54 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy.

Čo sa týka námietky premlčania podanej vedľajším účastníkom na strane odporcu súd zhodnotil, že táto nebola podaná dôvodne. V Zmluve o pôžičke nebola uvedená konečná splatnosť, pôvodný veriteľ neodstúpil od zmluvy, nevyhlásil splatnosť spotrebiteľského úveru, odporcovi nebola doručená výzva na splatenie celého dlhu. Odporca sa dozvedel o splatnosti spotrebiteľského úveru až na základe návrhu doručeného mu súdom.

V rámci súdnej kontroly danej vnútroštátnemu súdu Smernicou Rady č. 93/13/ EHS 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, premietnutej do ustanovení § 52 až § 54 zákona č. 150/2004 Z.z. sa súd zaoberal otázkou, či spotrebiteľská zmluva a k nej patriace podmienky, neobsahujú ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda či neobsahuje neprijateľnú podmienku. Neprijateľné podmienky zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Spotrebiteľ nemá pri podpise zmluvy možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť pochopiť ich obsah. Zmluvu uzatvára spotrebiteľ na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

V prejednávanej veci na základe záveru, že medzi účastníkmi sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, typovú (adhéznú), predtlačенú na formulári, ktorú o určitom rovnakom predmete plnenia štandardne a opakovane uzatvoril právny predchodca navrhovateľa s veľkým počtom zákazníkov s tým, že dodávateľ ako navrhovateľ zmluvy vopred v návrhu stanovil obsah zmluvy uzavretej s odporcom/spotrebiteľom a vo formulárovej zmluve stanovil aj podmienky jej realizácie a odporca ako fyzická osoba - spotrebiteľ nemal možnosť dosiahnuť zmenu v návrhu zmluvy, nemohol vyjednávať a mohol predložený návrh navrhovateľom na uzavretie zmluvy o úvere buď prijať alebo neprijať a zmluvu neuzavrieť, súd skúmal, či zmluva a k nej patriace VOP neobsahuje neprijateľné podmienky v zmysle § 53 ods. 1 a 3 OZ.

Súd preskúmal zmluvu a k nej patriace VOP a zistil, že tieto obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky, z ktorých si navrhovateľ v konaní uplatňoval plnenie.

Súd vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku v spodnej časti Zmluvy o pôžičke uvedené prehlásenie klienta o tom, že súhlasí so zmluvnou pokutou a sankčným úrokom prislúchajúcim spoločnosti pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti plniť splátky riadne a včas a tiež bod 12.2 vo Všeobecných obchodných podmienkach platných od 1.7.2006, podľa ktorého spoločnosť je oprávnená požadovať od klienta zmluvnú pokutu v prípade, ak sa klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivkej splátky. V 30-ty deň po dobe splatnosti je klient povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z dlžnej splátky. S uvedenou neprijateľnou podmienkou súvisí ďalšia uvedená v bode 12.3, podľa ktorej v prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok je klient povinný uhradiť okrem zmluvnej pokuty i sankčný úrok vo výške 0,05 % za každý aj začatý deň omeškania. Uvedené podmienky sa nachádzajú vopred predtlačené na formulároch veľmi drobným, skoro nečitateľným písmom uprostred dlhšieho spolu písaného odseku. Zo Zmluvy o pôžičke, k nej patriacich VOP a na základe rozhodovacej činnosti súdu možno urobiť záver, že ide o formulárovú zmluvu, ktorú uzatváral dodávateľ služby s ďalším množstvom spotrebiteľov za rovnakých podmienok v rovnakom čase ako s odporcom a podmienky zmluvy a VOP pripravil dodávateľ ako štandardnú typovú zmluvu. Takto predloženú zmluvu a VOP mohol odporca buď prijať ako celok alebo odmietnuť a nemal možnosť ako strana v slabšej vyjednávacej pozícii v zmluvnom vzťahu s dodávateľom vyjednať si podmienky zmluvy, keď mal aj možnosť oboznámiť sa s podmienkami zmluvy a VOP pred jej podpísaním, ale nemohol ovplyvniť ich obsah. Súd má za to, že pôvodný veriteľ použil pri uzatváraní zmluvy nekalú obchodnú praktiku tým, že do zmluvy zakomponoval formulárové prehlásenie klienta uvedené drobným písmom, ktoré odporca prijal podpisom zmluvy ako celok a ktoré nemohol odmietnuť. VOP neboli podpísané odporcom, boli predložené ako formulárové tlačivo s ešte menším písmom, než aké bolo uvedené v časti prehlásenia klienta v zmluve. Taktiež uvedené podmienky nemohol odporca odmietnuť, keďže podľa zmluvy sú súčasťou zmluvy. Súd považoval za individuálne s odporcom nevyjednané zmluvné podmienky ohľadom plnenia „za zmluvnú pokutu a sankčný úrok“, keď mal zo Zmluvy o pôžičke za zistené, že dodávateľ predložil odporcovi formulárové znenie zmluvy s podmienkami ním vopred pripravenými, čím nie je splnená požiadavka, že na individuálne dojednanie je potrebné náležite rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený v Občianskom zákonníku. Súd je toho názoru, že zmluvná podmienka týkajúca sa zmluvnej pokuty spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pretože sankcionuje spotrebiteľa za to isté porušenie povinnosti plniť riadne a včas, za omeškanie so splátkou niekoľkonásobný postih. Spotrebiteľ je sankcionovaný jednak dva krát zmluvnou pokutou, ďalej sankčným úrokom prislúchajúcim spoločnosti pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti plniť splátky riadne okrem zmluvnej pokuty ako sankcie za omeškanie aj úrokom z omeškania 0,05% za každý deň omeškania. V úverovej zmluve (Zmluve o pôžičke), uzavretej s odporcom, ku ktorej patria VOP bol navrhovateľom za to isté porušenie povinnosti (omeškanie so splátkami) bola dohodnutá aj náhrada škody a taktiež aj právo navrhovateľa od zmluvy odstúpiť a požadovať zaplatenie celého úveru, takže nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa finančnej služby a odporcu. Zmluvná pokuta má podľa významu prevažne funkciu trestať stranu, ktorá porušila záväzok. Zmluva medzi účastníkmi vznikla v dobe, kedy už Slovenská republika transformovala do svojho právneho poriadku smernice EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa. Spotrebiteľ si zmluvné pokuty uvedené v úverových podmienkach individuálne nedojednal a ustanovenie § 544 ods. 1 OZ predpokladá dohodu strán v tom, za porušenie ktorej konkrétnej povinnosti vzniká záväzok strany porušujúcej zmluvu druhej strane zaplatiť paušalizovanú náhradu škody, ktorou je zmluvná pokuta a súčasne podľa ods. 2 je k platnosti záväzku zo zmluvnej pokuty potrebná dohoda strán, z ktorej musí byť zrejmá výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. Právny predchodca navrhovateľa ponúkal svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré mal vopred pripravené a sám pripravil Zmluvu o pôžičke a aj zmluvné podmienky a v ktorých spotrebiteľa zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť, nemôžu ich vyjednať, to platí aj pre vec účastníkov. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú navrhovateľ žiada od spotrebiteľa zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, ako dlho je spotrebiteľ v omeškaní a s akou výškou a v poradí s ktorou splátkou mešká. Súd považuje za neprijateľné, aby bol spotrebiteľ sankcionovaný spôsobom ustanoveným vo VOP, pretože zmluvná pokuta má byť primeraná aj k výške a významu záväzku, ktorý sa ňou zabezpečuje. Kumuláciu sankcií za omeškanie súd považuje za neprimerane vysokú sankciu, pretože pri úroku z omeškania vo výške 0,05% ročne, ktorá sa ustanovuje vo VOP ide o sankciu za omeškanie vo výške 36,25% ročne. Spotrebiteľ sa vopred nemôže vzdať svojich práv (§ 54 ods. 1 a 2 OZ) a podľa

vykonávacieho predpisu nariadenia vlády SR k Občianskemu zákonníku účinného v čase uzavretia zmluvy (do 31.12.2008) nikdy výška úroku z omeškania (sankčný úrok) nedosahovala výšku 36,25 % ročne a nie je v súlade s právom na ochranu spotrebiteľa, ktoré mu priznáva Občiansky zákonník. Súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných podmienok a bolo by v rozpore s cieľom smernice, ak by sa pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa zmluvných strán. Navrhovateľ nerozlišuje medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ poruší povinnosť na začiatku zmluvného vzťahu alebo na jeho konci. Vo všetkých prípadoch je spotrebiteľ viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty a súd to považuje za neprijateľné. K zmluvnej pokute, požadovanej navrhovateľom vo výške 67,- eur a pokuty za omeškanie 26,13-eur súd uvádza, že navrhovateľ nepredložil žiadny dôkaz, že zmluvná pokuta bola s odporcom individuálne vyjednaná, pričom dôkazné bremeno zaťažuje navrhovateľa a súd má za to, že ju nemožno považovať za platne dojednanú v zmysle § 544 ods. 1 a 2 OZ. Výška tejto zmluvnej pokuty je úplne závislá od jednostrannej vôle navrhovateľa, umožňuje výšku určiť výlučne jednej strane bez akýchkoľvek obmedzení a tým hrubo poškoduje druhú stranu. Súd hodnotí právny úkon navrhovateľa premietnutý do ustanovení o zmluvnej pokute za absolútne neplatný podľa § 37 ods. 1 OZ neplatný z dôvodu, že u zmluvnej pokuty zo strany odporcu nebol urobený žiadny právny úkon smerujúci k dohode v zmysle § 544 OZ, mohol zmluvu buď ako celok prijať alebo odmietnuť. Ohľadom sankčného úroku je zmluvná podmienka neplatná podľa § 39 OZ, pretože svojím obsahom odporuje zákonu. Najvyššia prípustná výška úroku z omeškania je podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka určená vykonávacím predpisom, ktorým je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z. . Strany môžu dohodnúť výšku úroku z omeškania iba nižšiu ako je ustanovené zákonom, nikdy nie vyššiu.

Z obsahu spisu a listinných dôkazov súd vyvodil, že návrh bol podaný dôvodne iba čiastočne. V konaní mal súd za zistené Zmluvou o pôžičke, že ju právny predchodca navrhovateľa uzatvoril s odporcom platne vo forme spotrebiteľského úveru a na jej základe poskytol odporcovi úver, prefinancoval za odporcu kúpnu cenu hnutelnej veci vo výške 497,58 eur. Vychádzajúc zo záveru, že medzi účastníkmi bola platne uzavretá Zmluva o pôžičke, zaoberal sa súd nárokom navrhovateľa uplatneným v konaní po odporcovi na zaplatenie (§ 80 písm. b) O.s.p.). Navrhovateľ sa domáhal nároku na istinu 264,09 eur, na sankčnú pokutu 67,31 eur a na pokutu za omeškanie 23,13 eur. Súd v konaní dospel k záveru, že pre neprijateľnosť podmienok o zmluvnej pokute a o sankčnom úroku v zmluve o pôžičke a vo VOP, ktoré súd vyhodnotil ako neplatné, nemal navrhovateľ nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty a sankčného úroku a preto mu ich súd nepriznal a v tejto časti nárok navrhovateľa zamietol.

Ustanovenie § 4 zákona č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch stanovuje, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu a taxatívne stanovuje náležitosti zmluvy. Absencia niektorých náležitostí (napr. ročná percentuálna miera nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platná k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, ročná úroková sadzba) nespôsobuje neplatnosť zmluvy, ak už bol poskytnutý spotrebiteľský úver/pôžička a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo ak bol dodaný tovar alebo poskytnutá služba, z dôvodu ochrany spotrebiteľa. Zákon o spotrebiteľských úveroch namiesto neplatnosti sankcionoval veriteľa tým, že od spotrebiteľa nemôže požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch. Vychádzajúc zo záveru, že medzi účastníkmi bola platne uzavretá zmluva o pôžičke majúca niektoré náležitosti vyžadované zákonom, zaoberal sa súd nárokom navrhovateľa uplatneným v konaní po odporcovi na zaplatenie (§ 80 písm. b) O.s.p.).

Súd dospel k záveru, že Zmluva o pôžičke v čase jej uzavretia neobsahovala všetky náležitosti stanovené zákonom a to konkrétne úroky a poplatky a preto veriteľ nemôže požadovať po odporcovi úroky a poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Výška úrokov a poplatkov nevyplýva ani z VOP k zmluve. Ako súd uviedol vyššie, nie je možné priznať navrhovateľovi nárok na úroky a poplatky a preto súd návrh v tejto časti zamietol. Odporca podľa Zmluvy o pôžičke prijal vlastne plnenie v sume 497,58 eur, ktoré splatil sumou 387,74 eur, nesplatená tak zostala istina vo výške 109,84 eur, na úhradu ktorej súd zaviazal odporcu, vypočítanú ako rozdiel medzi dodávateľom poskytnutými finančnými prostriedkami a splatenými prostriedkami. Keďže sa odporca dostal do omeškania s plnením svojho

dlhu, súd zaviazal odporcu aj na zaplatenie úroku z omeškania vo výške s 8,50 % ročne z priznanej výšky istiny, t.j. zo sumy 109,84 eur od 29.1.2014 do zaplatenia, t.j. vo výške úroku z omeškania stanovenej nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z. Pokiaľ ide o navrhovateľom žalobným návrhom uplatnený nárok na úrok z omeškania, súd ho priznal od uvedeného dátumu, nakoľko dňa 28.1.2014 si odporca prevzal zásielku, v ktorej mu bol doručený návrh s prílohami a súčasne, kedy sa dozvedel o tom, že má veriteľovi plniť, keďže v zmluve nebola uvedená konečná splatnosť, pričom navrhovateľ nepreukázal, že odporcovi bola doručená predžalobná upomienka, na základe ktorej by sa odporca dozvedel, že je jeho dlh splatný.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Odporca nebol v konaní celkom úspešným účastníkom oproti navrhovateľovi a preto súd vypočítal pomer jeho úspechu resp. neúspechu k pomeru úspechu resp. neúspechu protistrany v konaní. Pomer rozdelenia trov konania zodpovedá pomeru úspechu odporcu zníženú o pomernú časť jeho neúspechu. Navrhovateľ sa domáhal zaplatenia sumy 357,53 eur, z toho mu súd priznal sumu 109,84 eur a do zvyšku tejto sumy návrh zamietol. Miera úspechu odporcu predstavuje 69,28 % a u navrhovateľa 30,72 %. Úspešnejší odporca si náhradu trov konania neuplatnil, a keďže ako vyplýva zo spisu, mu žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol o tom, že sa mu náhrada trov konania nepriznáva.

Súd nepriznal vedľajšiemu účastníkovi žiadanú náhradu trov konania za trovy právneho zastúpenia z nasledovných dôvodov: Podaním zo dňa 15.7.2014 sa splnomocnenec vedľajšieho účastníka vyjadril k návrhu a súčasne si uplatnil trovy právneho zastúpenia náhradu trov konania vedľajšieho účastníka, konkrétne trovy právneho zastúpenia podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, v tom úkon za prevzatie a prípravu zastúpenia, za úkon vyjadrenia k veci a režijného paušálu. Celkom si uplatnil trovy konania vo výške 69,20 eur. Súd zastáva názor, že vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania, vrátane náhrady trov právneho zastúpenia len v tom prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého vedľajší účastník v konaní vystupoval, a len v tom prípade, ak trovy právneho zastúpenia sa poskytujú za úkony, ktoré boli v konaní vykonané účelne.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patrilo; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní uspel, má podľa § 146 ods. 2 O.s.p. zásadne právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením svojho práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku náležite odôvodniť. Základným predpokladom, za splnenia ktorého vznikne nárok na náhradu trov konania je podľa § 142 ods. 1 O.s.p. i účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva. Účelnosť sa dá v zásade stotožniť s nevyhnutnosťou vynaloženia trov, pričom trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené považujú.

Trovy potrebné na účelne uplatňovanie alebo obranu práva, sa pritom neposudzujú ako celok, ale každé plnenie trov je potrebné posudzovať samostatne.

Aj keď v zásade je vo veci naplnený stav, že navrhovateľ bol v konaní neúspešnejší a tým by odporcovi patrilo právo na náhradu trov konania v časti čistého úspechu odporcu 38,56 % (§ 146 ods. 2 prvá veta O.s.p.), v súdnej veci účastníkov dospel súd k záveru, že trovy vynaložené vedľajším účastníkom na strane odporcu, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia, nie je možné považovať za účelne vynaložené. Súd je povinný ex offio skúmať neprijateľné podmienky v zmluvách, taktiež bol súd v tomto konaní povinný skúmať ex offio premlčanie. Súd zastáva názor, že konanie vedľajšieho účastníka nemohlo prispieť k nepriznaniu časti, pričom jeho podanie nebolo kvalifikovaným podaním zakladajúcim nárok na priznanie náhrady trov právneho zastúpenia. Námietka premlčania uvádzaná vedľajším účastníkom nebola dôvodná, vedľajší účastník sa ďalej vyjadroval k Dohode o uznaní dlhu, ktorá mu ako dôkaz nebola doručovaná a ktorá sa ani ako dôkaz v tomto konaní nenachádza. Taktiež sa súd nestotožnil s tvrdením vedľajšieho účastníka o nekalej obchodnej praktike súvisiacej s postúpením pohľadávky súčasnému navrhovateľovi. Združenie ako vedľajší účastník v súdnom spore malo právo na zastúpenie advokátom, ale ako už bolo uvedené vyššie, vzhľadom k tomu, že konanie vedľajšieho účastníka nebolo účelným bránením práva odporcu, na podporu ktorého vedľajší účastník vstúpil do konania, trovy, ktoré vedľajšiemu účastníkovi v tejto súvislosti z dôvodu právneho zastúpenia vznikli, neboli vynaložené účelne, a preto navrhovateľovi nevznikla povinnosť podľa § 146 ods. 2 O.s.p. s prihliadnutím na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. nahradiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi. Súdu je tiež z rozhodovacej činnosti známe, že vedľajší účastník si uplatňuje právo na náhradu trov konania za opakujúce sa, takmer identické podania, bez hlbšieho oboznámenia sa s predmetom konania, do ktorého vstupuje a bez kontaktovania sa s odporcom, z čoho tiež vyplýva neúčelnosť takto vynaložených trov, o ktorý prípad ide aj v konaní o danej veci.

Z uvedených dôvodov rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, cestou podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Trnave, trojmo.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205a ods. 1 O.s.p. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,

b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,

d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ktorým je Exekučný poriadok.